

”erantis” i Ikast-Brande Kommune

Af Karen Heebøll, På tværs-direktør.

Buurtzorg har skabt stor dansk¹ og international bevågenhed med deres resultater om borgertilfredshed og medarbejdertrivsel.

Det har nemlig vist sig at omsorg og nærvær i ældreplejen kan øges betydeligt, når selvbestemmelse og involvering af dels borgere og dels medarbejdere er bærende værdier.

Forretningsmodellen² i Buurtzorg bygger på at sundhedsydelse i Holland afregnes til forsikrings-selskaber i en reguleret markedsbaseret model med særdeles stram styring. Det indebærer blandt andet, at Buurtzorg selv afgør om de vil oprette et team i et givent område. I Danmark er sundhedsydelser skattefinansieret og reguleres i den danske/skandinaviske velfærdsmodel, hvor borgere skal stilles lige uanset hvem man er og hvor man bor.

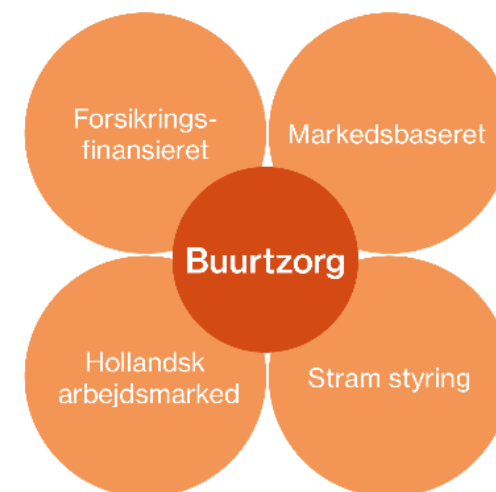
I Buurtzorg hviler arbejdstilrettelæggelse på overenskomster med blandt andet delt tjeneste med flere og kortere vagter pr. dag samt tilkald for medarbejderne. Forhold, der ikke længere er i de danske overenskomster. Det hollandske uddannelsessystem er opbygget med en sygeplejeuddannelse på flere niveauer til forskel fra de danske uddannelser på sundhedsområdet,

hvor mange medarbejdere har en kort eller meget kort uddannelse.

De her beskrevne forhold, tydeliggør at der er store forskelle på at levere sundhedsydelser i Holland og i en dansk kommune – dette uanset om kommunen eller en privat virksomhed er leverandør.

Det er derfor ikke muligt at overføre Buurtzorg som samlet koncept til en dansk kommune. Der må nødvendigvis ske en oversættelse af kernelementerne³ og værdierne i Buurtzorg til den virkelighed der er i en dansk kommune, og synergien mellem de enkelte kernelementer må udnyttes. Der må også formuleres kulturbærende mål og etableres en databaseret styring med resultatopfølgning på valgte målpunkter i kerneelementerne.

Det er dét ”erantis” handler om. Oversættelsen af kernelementerne fra Buurtzorg til Ikast-Brande Kommune fremgår af nedstående skema. I ”erantis” oversætter ledere og medarbejdere sammen med borgere, hvad der skal være indholdet i kerneelementerne i Ikast-Brande Kommune og hvordan det skal udformes i den konkrete lokale kontekst. Oversættelsen sker gennem prøvehandling og PDSA anvendes som metode i forbedringsarbejdet.

¹ <https://www.altinget.dk/sundhed/artikel/se-sammendrag-det-kom-der-ud-af-aeldretopmoedet>

² Jos de Blok. Masterclass, København 2021.

³ Buurtzorgs model for hjemmesygepleje og hjemmepleje. Buch. VIVE 2020

Kerneelementerne som de udvikles og udformes gennem "erantis" kommer til at indgå i en ny strategi og blive implementeret i hele Sundheds- og Ældreområdet. Dette kommer til at ske sideløbende med en omfattende kompetenceudvikling.

"erantis" lige nu

"erantis" er et projekt i Ikast-Brande Kommune, der er finansieret af Sundhedsstyrelsens pulje til "Styrket omsorg og nærvær i ældreplejen" og med tilskud fra "Socialstyrelsens ansøgningspulje til faste teams i ældreplejen".

De grundlæggende værdier

Udgangspunktet i "erantis" er at skabe en ældrepleje, hvor selvbestemmelse og involvering af borgere og medarbejdere er de grundlæggende værdier, fordi vi ved mennesker trives bedst med selvbestemmelse og indflydelse - hele livet. Både når vi er på arbejde og når vi har brug for hjælp. Det finder sted med lovgivningens målsætninger om at øge borgernes selvhjulpnehed, forebygge sygdom og fremme sundhed.

Tværfaglighed i selvstyrende faste geoteams

Der etableres tværfaglige selvstyrende faste geoteams i hjemmeplejen og hjemmesygeplejen, der stabilt kan yde hjælp og pleje med en afstemt kvalitet (oplevet, organisatorisk og faglig).

Tværfaglige teams betyder, at sygeplejersker, SSA, SSH, terapeuter og visitatorer naturligt samarbejder i hverdagen, og at særlige kompetencer kan inddrages efter behov. En tværfaglig organisering kan understøtte en faglig kultur, hvor faggrupperne har indgående kendskab til hinandens kompetencer, arbejdsgange og muligheder for at hjælpe borgerne, og har nem adgang til dialog og sparring.

Buurtzorg – "erantis" – forskelle og ligheder

Kerneelementer	Buurtzorg	"erantis"
Grundlæggende værdier	Den selvhjulpne og involverede borger.	Selvbestemmelse og involvering. Også selvhjulpnehed, forebygge sygdom og fremme sundhed
Teamet	Selvorganiserende integrerede teams	Tværfaglighed i selvstyrede faste geoteams med sygeplejersker, SSA og SSH, terapeuter og visitatorer
Mødet med borgeren	Kaffe først, så pleje	Mødet med borgerne – "Hvad er vigtigt for dig?"
Borgerforløbet	Helhedsorienteret	Helhed i borgerforløb ved koordineret beslutning på tværfaglige møder mellem team, terapeuter og visitatorer
Stillintagen til borgernes behov/rettigheder og finansiering	Bestilling af sygeplejen og personlig pleje fra forsikring – team kan sige "ja" eller "nej"	Borgercenteret visitation til sygepleje, træning, personlig- og praktisk hjælp samt hjælpemidler. Fleksible afregningsformer og frit valg.
Styringside	Stram styring med løbende/tæt databaseret opfølgning	Kulturbærende mål, besluttede målpunkter, indikatorer på målopfyldelse og databaseret opfølgning

Teamets selvstyring er knyttet til kerneopgaven og indebærer, at medarbejderne tager initiativer og træffer beslutninger for at løse (faglige og organisatoriske) opgaver og problemer i deres daglige opgaveløsning, som ikke er dækket af rutiner og procedurer. Ansvar og kompetence vedrørende de selvstyrende elementer er delegeret til teamet, og teamet får adgang til relevante data for dets beslutninger

Mødet med borgeren

Borgeren ved bedst om eget liv, har drømme og behov for de store spørgsmål i livet og for de nære ting i dagligdagen. De daglige besøg af medarbejderne kan være borgernes mulighed for at få opfyldt sine drømme og ønsker også for de nære ting, fordi der i relationen mellem borger og medarbejder er en særlig ressource, der kan forløses. "Hvad er vigtigt for dig" er en anerkendt metode til at udvise omsorg og udløse den

ressource, der er i relationen. "Hvad er vigtigt for dig" kan sikre borgernes selvbestemmelse og involvering i eget liv, også når de har brug for hjælp fra kommunen, blot der afsættes "en stund" i hvert besøg.

Borgerforløbet

I borgerforløbet skabes sammenhæng mellem borgerens muligheder og de ønsker, behov og drømme vedkommende har.

Det tværfaglige team samarbejder på tværs af fagligheder og funktioner, og med ressourcepersoner uden for teamet. Det tværfaglige team er klar til at prøve nye ting af – sammen med borgeren, så det giver værdi for borgeren på den korte – og lange bane.

Det tværfaglige team arbejder efter fælles mål for borgerne, har overblik og sikrer sammenhæng mellem indsatserne gennem koordination, delegering og planlægning, der sikrer kontinuitet hos borgeren.

Stillingtagen til borgernes behov/ rettigheder og finansiering

I en borgercentreret visitation får borgerne den hjælp, de har behov for og er berettiget til på lavest effektive omkostningsniveau. Der tages løbende stilling til om hjælpen har det rette omfang og det rette indhold. Denne stillingtagen sker sammen med borgeren i et organiseret samarbejde på tværfaglige møder på tværs af funktioner. Den medarbejder, der kender borgeren bedst drøfter løbende effekten af hjælpen sammen med borgeren. I samarbejde med det tværfaglige team gennemføres en løbende opfølgning og tilpasning af hjælpen.

Der skal udvikles fleksible afregningsformer, som sikrer budgetoverholdelse, at borgernes mål nås på lavest effektive omkostningsniveau (LEON) - og samtidig understøtter borgernes rettigheder til "frit valg".

Styringsidé

Der skal udvikles en model for styring, hvor ledere og medarbejdere hjælpes bedst muligt i deres bestræbelser på at leve op til de faglige og organisatoriske mål. Der skal etableres et styringskoncept med forløbsdata, som er tilgængelig i de selvstyrende tværfaglige teams og for relevante ledere. Herved får ledere og medarbejdere mulighed for løbende at vurdere egne beslutninger (feed back og feed forward). Forløbsdata knyttes til de indikatorer der opstilles for borgerforløb, arbejdstilrettelæggelse, samarbejdsprocesser, trivsel osv. Det kan dreje sig om indikatorer for ATA-tid, kontinuitet hos borgeren, målopfyldelse i borgerforløb, overgange i borgerforløb osv.

Forløbsdata skal være tilgængelig for de selvstyrende teams og relevante ledere i en form og omfang, der sikrer indblik uden man taber overblik i kolonner af tal.

"erantis" de næste 2 år

I de næste to år fortsætter arbejdet med at oversætte kerneelementerne til konkrete aktiviteter. Arbejdet kan følges på www.erantis-ikastbrande.dk eller ved at kontakte projektleder Dorthe Iversen på telefon 30670086.